

Sygn. akt VIII U 322/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2022 r. w Gliwicach

sprawy A. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 14 lutego 2022 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej poczynając od 1 grudnia 2021 roku.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 322/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lutego 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. N. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2021.291 z późn. zm.) w związku z tym, iż do 1.01.1999r. nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

Ubezpieczony odwołał się o powyższej decyzji, domagając się przeliczenia emerytury w związku z przepracowaniem ponad 33 miesiące po emeryturze.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko zawarte w skarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

Od 1 grudnia 2010r. ubezpieczony jest uprawniony do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy FUS. Następnie odwołujący kontynuował zatrudnienie.

Ubezpieczony ukończył 55 rok życia w dniu (...), nie jest członkiem OFE. Spełnia wymogi uzyskania prawa do emerytury określonej w art. 50 a ustawy FUS.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny i wynika wprost z akt organu rentowego.

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do przepisu art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Dz.U. 2021.291 z późn.zm – dalej ustawa FUS omawianej ustawy emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury.

Zgodnie z ust. 4 przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

W toku postępowania ubezpieczony wyjaśnił, że domaga się od organu rentowego kolejnej emerytury górniczej z przeliczeniem tego świadczenia. Złożył wniosek o emeryturę ponieważ tak mu poradzili koledzy. Odwołujący nie wskazywał we wniosku, że wnosi o przyznanie emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że prawo do „przeliczenia” emerytury górniczej, uzależnione jest m.in. od spełnienia przez odwołującego przesłanek nabycia uprawnień do emerytury na innej podstawie prawnej, niż dotychczas przyznane świadczenia (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 marca 2013r., III AUa 88/13 (LEX nr 1289790).

Ubezpieczony z dniem 1 grudnia 2010r. nabył prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy FUS.

Zgodnie z tym przepisem, prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Natomiast po myśli art. 50a ust 1 ustawy FUS prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- ukończył 55 lat życia;
- ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, ubezpieczony spełnia warunki do uzyskania prawa do kolejnej emerytury górniczej, co z kolei warunkuje zastosowanie art. 53 ust. 4 ustawy FUS.

W uzasadnieniu do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 marca 2013r. sygn. akt III AUa 1117/12, Sąd ten wskazał, że przewidziana w art. 50a ustawy FUS górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej przewidzianej w art. 50c ust. 1 ustawy FUS

– pomimo, iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie.

Zwrócić należy uwagę, że analizowane przez Sąd Apelacyjny przesłanki nabycia emerytury górniczej odnosiły się do dwóch ustępów tego samego przepisu tj. art. 50a ust. 1 i 2 ustawy FUS. Tym samym Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, iż emerytura górnicza przewidziana na podstawie art. 50a ust. 1 jest świadczeniem tożsamym rodzajowo z emeryturą górniczą przewidzianą w art. 50a ust. 2, oba te przepisy regulują bowiem nabycie prawa do emerytury górniczej po ukończeniu wymaganego wieku tj. 55 i 50 lat życia.

W tym samym uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w Katowicach zaznaczył nadto, że ustawa FUS – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez co najmniej 25 lat przyznawaną na podstawie jej art. 50e ust. 1 oraz przewidzianą w art. 50a emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat). W ocenie Sądu, są to zatem dwa różne świadczenia.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela również stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2014r. sygn. I UK 169/14 (LEX nr 1642866), iż obecny art. 50e ustawy FUS, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25-letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 kwietnia 2014r., I UK 366/13 (LEX nr 1455428).

Przepisy te różnią się zatem w zakresie koniecznych przesłanek zarówno okresami wymaganej pracy górniczej: art. 50a ust. 1 i 2 ustawy wymaga legitymowania się odpowiednio okresem 20 i 25 pracy górniczej i równorzędnej, w tym okresem odpowiednio 10 i 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, art. 50e ust. 1 wymaga wykazania 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z uwzględnieniem ust. 2.), jak też różnią się co do przesłanki osiągnięcia wymaganego wieku w art. 50a ust. 1 i 2 i jej braku w art. 50e ust. 1.

Odwołujący bezspornie posiada wymagany w art. 50a ust. 1 ustawy FUS okres pracy górniczej, z dniem (...) osiągnął również wiek 55 lat, nie jest członkiem OFE.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas przyznane świadczenie, co skutkuje uwzględnieniem odwołania.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, że ubezpieczony składając wniosek o kolejną emeryturę nie określał, jakiego rodzaju świadczenia emerytalnego się domaga. Obowiązkiem organu rentowego było zatem ustalenie, czy i w oparciu o jakie przepisy odwołujący może uzyskać prawo do tego świadczenia. Bezpodstawnie organ rentowy poprzestał na ustaleniu, że odwołujący nie spełnił warunków do emerytury określonej w art. 184 ustawy FUS, szczególnie że ubezpieczony nie wnosił o tę emeryturę. Reasumując, skoro odwołujący spełnia warunki uzyskania kolejnej emerytury w oparciu o art. 50 a ustawy FUS, zaistniały podstawy do zmiany skarżonej decyzji.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przytoczone przepisy prawa i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej poczynając od 1 grudnia 2021r. tj. od miesiąca złożenia wniosku.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska